

Математика

Будна Н.О., Беденко М.В.

«МАТЕМАТИКА»

ПІДРУЧНИК ДЛЯ 4 КЛАСУ

загальноосвітніх навчальних закладів



ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН
2015

УДК 51(075.2)
ББК 22.1я71
Б 90

Рецензенти:

Кондратюк О.М., доцент кафедри педагогіки та методики початкового навчання НПУ ім. М.П. Драгоманова, кандидат педагогічних наук

Стратілат І.Д., вчитель початкових класів вищої категорії
Голосіївського ліцею № 241 м. Києва, вчитель-методист

Будна Н.О., Беденко М.В.

Б 90 Математика : підручник для 4 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Н.О. Будна, М.В. Беденко. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2015. — 176 с. : іл. + 1 електрон. опт. диск (CD). — Електрон. версія. — Режим доступу: <http://www.bohdan-digital.com/edu>.

ISBN 978-966-10-0682-8

УДК 51(075.2)
ББК 22.1я71

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва*

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

- 17.** — завдання для класної роботи;
- 21.** — завдання для домашньої роботи;
- 30.** — завдання підвищеної складності;
-  — порівняй;
-  — межа матеріалу уроку;
-  — інтерактивні завдання.

Піктограмою  у підручнику позначено ті його складові, які можна відкрити у pdf-файлі або скориставшись CD, що входить у комплект.

У зв'язку з великим обсягом електронної складової підручника, у pdf-файлі активною є тільки її частина. Для завантаження всіх матеріалів треба перейти за посиланням:

<http://www.bohdan-digital.com/edu>.

ISBN 978-966-10-0682-8

ISBN 978-966-10-0682-8



© Будна Н.О, Беденко М.В., 2015
© Навчальна книга – Богдан,
оригінал-макет, 2015

ПОВТОРЕННЯ І УЗАГАЛЬНЕННЯ МАТЕРІАЛУ ЗА 3 КЛАС

1.

В одній гривні 100 копійок.
1 грн = 100 к.

Запиши в копійках.

2 грн = к. 5 грн = к. 7 грн = к.
4 грн = к. 9 грн = к. 10 грн = к.

2. Довжина стрибка кенгуру 12 м. Скільки метрів подолає кенгуру трьома такими стрибками?

3. Розташуй літери в порядку зростання чисел і прочитай слово.

І
275

Л
257

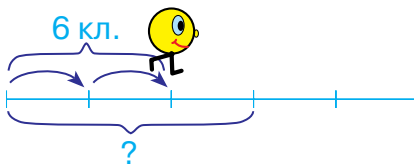
Е
572

Т
527

А
752

Р
725

4. Колобок подолав 6 клітинок двома однаковими кроками. Скільки клітинок він подолає трьома такими кроками?



5. У цій рівності два числа замінили літерами. Яка літера позначає більше число?

$$A + 1 = B$$

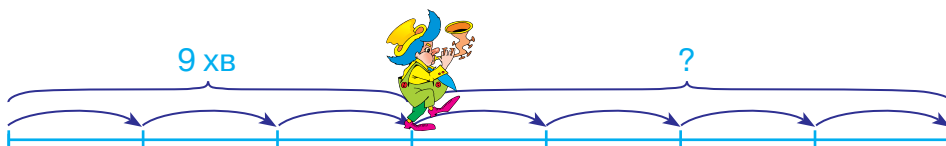
6. Знайди значення виразів, виконуючи дії у вказаному порядку. Пригадай правила виконання дій у виразах з дужками і без дужок.

2 1
 $40 - 5 \cdot 4$
 $88 + 8 : 4$

1 3 2
 $6 \cdot 6 + 6 : 3$
 $3 \cdot 4 + 4 \cdot 3$

2 1
 $42 - (42 - 24)$
 $27 : (27 : 3)$

7. Музикант зіграв три однакові за тривалістю мелодії за 9 хвилин. За скільки хвилин він зіграє 4 такі мелодії?



8. Виконай ділення і з допомогою відповідей розшифруй слова.

К
3

С
4

В
5

О
6

Н
7

А
8

Л
9

$10 : 2 = \boxed{5} \boxed{В}$

$12 : 2 = \boxed{} \boxed{}$

$15 : 3 = \boxed{} \boxed{}$

$14 : 2 = \boxed{} \boxed{}$

$16 : 2 = \boxed{} \boxed{}$

$9 : 3 = \boxed{} \boxed{}$

$18 : 3 = \boxed{} \boxed{}$

$18 : 2 = \boxed{} \boxed{}$

$24 : 4 = \boxed{} \boxed{}$

$12 : 3 = \boxed{} \boxed{}$

$16 : 4 = \boxed{} \boxed{}$

$30 : 5 = \boxed{} \boxed{}$

$8 : 2 = \boxed{} \boxed{}$

$21 : 3 = \boxed{} \boxed{}$

$24 : 3 = \boxed{} \boxed{}$

9. Прочитай вирази. Перевір, чи правильно знайшли їх значення.

18 : 6	15 : 5						
	12 : 3	27 : 3					

→

		3		3			
			4		9		

Виконай множення усно, записуючи в зошиті лише відповіді.

8 · 4	4 · 4	7 · 6	8 · 3
	3 · 5	6 · 5	2 · 6
			5 · 5

10. Мама купила 4 однакові загальні зошити, заплативши за них 8 грн. Скільки гривень коштують 3 такі зошити?

11. $5 \cdot 4 - 8 : 2$



$16 : (2 \cdot 2)$

$24 - (12 - 6)$

$36 - 36 : 3$

$36 : 4 \cdot 3$

$4 \cdot 3 + 4 \cdot 4$

12. Виконай ділення усно, записуючи в зошиті лише відповіді.

60 : 6	81 : 9	40 : 5	36 : 4
	90 : 3	32 : 8	56 : 7
			45 : 5

13. Запиши в копійках.

$2 \text{ грн } 54 \text{ к.} = \boxed{} \boxed{} \boxed{} \text{ к.}$

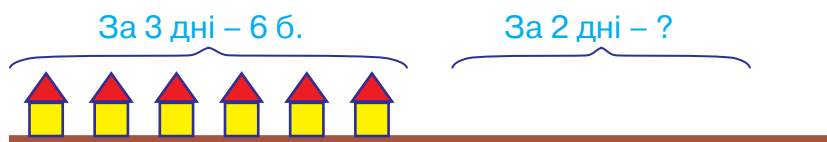
$4 \text{ грн } 80 \text{ к.} = \boxed{} \boxed{} \boxed{} \text{ к.}$

$8 \text{ грн } 06 \text{ к.} = \boxed{} \boxed{} \boxed{} \text{ к.}$

$9 \text{ грн } 99 \text{ к.} = \boxed{} \boxed{} \boxed{} \text{ к.}$

14. Маса кавуна 8 кг. За обідом з'їли $\frac{1}{4}$ частину кавуна. Скільки кілограмів кавуна з'їли?

15. За три дні будівельна фірма спорудила 6 однакових дачних будиночків.



Постав запитання і розв'яжи задачу.

16. Назви літеру, яка позначає в цій рівності більше число.

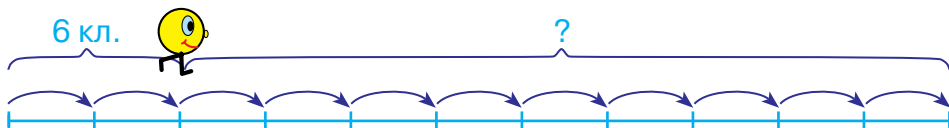
$$A - 1 = B$$

17. Розташуй літери в порядку зростання чисел і прочитай слово.

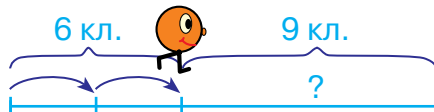
Д	О	Н	Г	А	И
436	364	634	346	643	463

18. Розв'яжи і порівняй задачі.

- 1) Жовтий колобок подолав 6 клітинок двома однаковими кроками. Скільки клітинок він подолає дев'ятьма такими кроками?



- 2) Оранжевий колобок подолав 6 клітинок двома однаковими кроками. Скількима такими кроками він подолає 9 клітинок?



19. $5 \cdot 6 - 8 \cdot 0$ $542 \cdot 0$ $0 : 500$ $20 : 10$
 $4 \cdot 8 + 8 : 4$ $542 \cdot 1$ $500 : 1$ $10 \cdot 5$

20. Виконай ділення і розшифруй слова.

Р	А	К	М	О	Ш	Л
2	3	4	5	6	7	8

$$\begin{array}{l} 30 : 6 = \square\square \\ 21 : 7 = \square\square \\ 12 : 6 = \square\square \\ 28 : 7 = \square\square \\ 24 : 8 = \square\square \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 10 : 5 = \square\square \\ 15 : 5 = \square\square \\ 25 : 5 = \square\square \\ 20 : 5 = \square\square \\ 18 : 6 = \square\square \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 24 : 6 = \square\square \\ 42 : 7 = \square\square \\ 35 : 7 = \square\square \\ 27 : 9 = \square\square \\ 14 : 7 = \square\square \end{array}$$

21. Малярі пофарбували два однакові автомобілі за 18 хвилин. Скільки автомобілів вони пофарбують за 45 хвилин, якщо працюватимуть із такою самою продуктивністю?

22. $48 - 48 : 6$ $365 \cdot 1$ $20 : 20$ $5 \cdot 9 - 7$
 $6 \cdot 8 + 5 \cdot 9$ $240 : 1$ $0 : 50$ $8 \cdot (7 - 7)$

23. $5 \cdot 8$ $4 \cdot 9$ $8 \cdot 8$ $5 \cdot 6$
 $6 \cdot 5$ $6 \cdot 7$ $6 \cdot 4$ $9 \cdot 9$

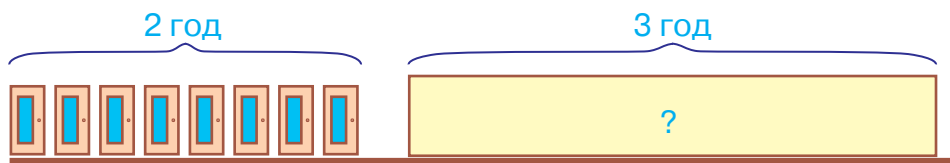
24. В одному метрі 100 сантиметрів.
 $1 \text{ м} = 100 \text{ см}$

Запиши в сантиметрах.

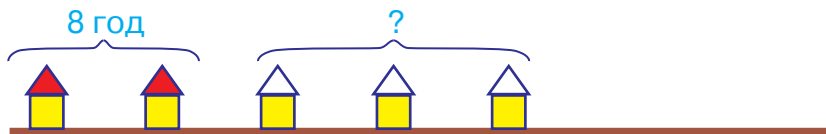
$2 \text{ м} = \square\square\square \text{ см}$ $3 \text{ м} = \square\square\square \text{ см}$ $5 \text{ м} = \square\square\square \text{ см}$
 $4 \text{ м} = \square\square\square \text{ см}$ $7 \text{ м} = \square\square\square \text{ см}$ $9 \text{ м} = \square\square\square \text{ см}$

25. Розв'яжи і порівняй задачі.

1) Бригада малярів пофарбувала 8 однакових дверей за 2 години. Скільки таких дверей пофарбує ця бригада за 3 години, якщо працюватиме з такою самою продуктивністю?



2) Бригада малярів пофарбувала 2 однакові дахи за 8 годин. За скільки годин ця бригада пофарбує 3 такі дахи, якщо працюватиме з такою самою продуктивністю?



26. Знайди суми, додаючи окремо гривні, окремо — копійки.

$1 \text{ грн } 43 \text{ к.} + 2 \text{ грн } 32 \text{ к.} = \square \text{ грн } \square\square \text{ к.}$
 $3 \text{ грн } 57 \text{ к.} + 5 \text{ грн } 33 \text{ к.} = \square \text{ грн } \square\square \text{ к.}$
 $4 \text{ грн } 15 \text{ к.} + 2 \text{ грн } 71 \text{ к.} = \square \text{ грн } \square\square \text{ к.}$

27. Розташуй літери в порядку виконання дій і отримаєш слово.

К	І	С
$\square + \square$	$:(\square - \square)$	

28. Виконай дії в числових колонах за зразком. Пам'ятай, що останнє число в кожній колоні має дорівнювати першому числу.
Зразок.

+	6	5	4
	3	2	1
-	9	7	5
	1	1	6
-	8	5	9
	2	0	5
-	6	5	4

-	8	8	3
	3	6	2
-	1	1	4
+	4	7	6

-	9	7	1
	6	2	4
+	2	1	1
+	4	1	3

+	1	5	7
	6	3	8
-	1	4	4
-	4	9	4

29. Розташуй літери в порядку спадання чисел і прочитай слово.

Ь
819

П
981

Н
198

А
918

Л
891

Е
189

30. Від дроту завдовжки 38 м відрізали декілька кусків, по 5 м кожен. Яку найбільшу кількість таких кусків можна відрізати?

$5 \text{ м} \cdot 7 \rightarrow 38 \text{ м}$

$5 \text{ м} \cdot 6 \rightarrow 38 \text{ м}$

$5 \text{ м} \cdot 4 \rightarrow 38 \text{ м}$

31. У цій рівності всі числа більші від 0. Назви літеру, що позначає більше число.

$A \cdot 2 = B$

32. Художник розмалював 10 однакових чашок за 2 години. За скільки годин він розмалює 15 таких чашок, якщо працюватиме з такою самою продуктивністю?



33. Виконай дії письмово.

$543 + 356$

$653 + 108$

$560 + 234$



$867 - 199$

$810 - 121$

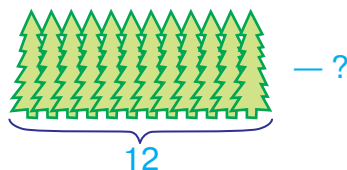
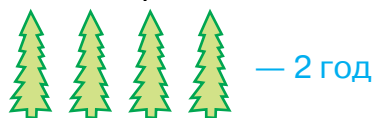
$701 - 112$

- 34.

$30 \cdot 2$	$80 : 4$
$40 \cdot 2$	$100 : 2$

$64 : 8$	$56 : 7$
$48 : 6$	$81 : 9$

35. Склади і розв'яжи задачу.



36. Розглянь записи. Пригадай усний і письмовий способи множення.

Усно

$$\begin{aligned} 123 \cdot 4 &= (100 + 20 + 3) \cdot 4 = \\ &= 100 \cdot 4 + 20 \cdot 4 + 3 \cdot 4 = \\ &= 400 + 80 + 12 = 400 + 90 + 2 = 492 \end{aligned}$$

Письмово

	1	2	3
×			4
	4	9	2

37. Знайди добутки письмово.

$152 \cdot 3$

$204 \cdot 2$

$186 \cdot 4$

$178 \cdot 5$

38. Виконай дії окремо з гривнями й окремо — з копійками.

$1 \text{ грн } 15 \text{ к.} \cdot 2 = \square \text{ грн } \square \square \text{ к.}$

$2 \text{ грн } 19 \text{ к.} \cdot 4 = \square \text{ грн } \square \square \text{ к.}$

$2 \text{ грн } 33 \text{ к.} \cdot 3 = \square \text{ грн } \square \square \text{ к.}$

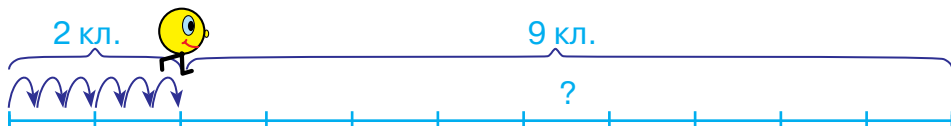
39. Добери такі числа, щоб нерівності були правильними.

$18 - 4 < \square - 4$

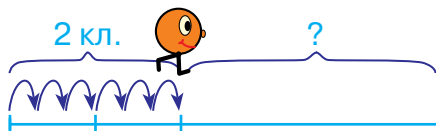
$90 + 5 < 90 + \square$

40. Розв'яжи і порівняй задачі.

- 1) Жовтий колобок подолав 2 клітинки шістьма однаковими кроками. Скільки таких кроків він має зробити, щоб подолати 9 клітинок?



- 2) Оранжевий колобок подолав 2 клітинки шістьма однаковими кроками. Скільки клітинок він подолає дев'ятьма такими кроками?



41. Добери такі множники, щоб добутки були максимально наближеними до вказаних чисел, але не більшими за них.

$7 \text{ м} \cdot \square \rightarrow 27 \text{ м}$

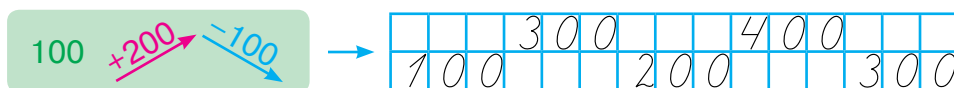
$5 \text{ см} \cdot \square \rightarrow 29 \text{ см}$

$4 \text{ м} \cdot \square \rightarrow 37 \text{ м}$

42. У цій рівності всі числа більші від 0. Назви літеру, що позначає більше число.

$A : 2 = B$

43. Допиши числову «змійку» до краю аркуша в зошиті. Рухаючись угору, додавай число 200; рухаючись униз, віднімай число 100.



44. Виконай дії в числових колонах. Пам'ятай, що останнє число в кожній колоні має дорівнювати першому числу.

$$\begin{array}{r} \times 154 \\ 3 \\ \hline \square\square\square \\ + 152 \\ \hline \square\square\square \\ - 460 \\ \hline \square\square\square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \times 216 \\ 3 \\ \hline \square\square\square \\ - 152 \\ \hline \square\square\square \\ - 280 \\ \hline \square\square\square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \times 165 \\ 6 \\ \hline \square\square\square \\ - 257 \\ \hline \square\square\square \\ - 568 \\ \hline \square\square\square \end{array}$$

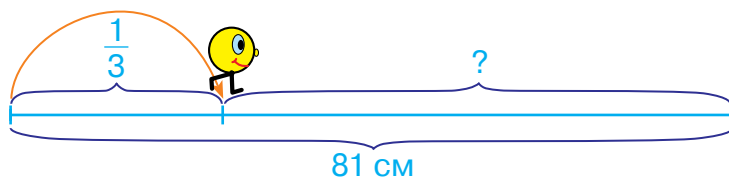
$$\begin{array}{r} \times 258 \\ 3 \\ \hline \square\square\square \\ - 619 \\ \hline \square\square\square \\ + 103 \\ \hline \square\square\square \end{array}$$

45. Олеся купила 4 повітряні кульки за 2 гривні. Скільки гривень знадобиться Олесі, щоб купити 6 таких кульок?



46. $60 \cdot 4$ $90 \cdot 6$ $400 : 2$ $90 : 9$
 $40 \cdot 8$ $200 \cdot 4$ $100 : 1$ $0 : 100$

47. Колобок збирався пройти відстань 81 см. Він подолав $\frac{1}{3}$ частину цього шляху. Яку відстань йому залишилося подолати?



48. Розглянь, як знаходили частку чисел 675 і 5. Пригадай письмовий спосіб ділення трицифрового числа на одноцифрове. Виконай ділення письмово, користуючись даними схемами.

$$\begin{array}{r} 675 \overline{)5} \\ - 5 \\ \hline 17 \\ - 15 \\ \hline 25 \\ - 25 \\ \hline 0 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 876 \overline{)3} \\ - \square \\ \hline \square\square \\ - \square\square \\ \hline \square \\ - \square \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 243 \overline{)9} \\ - \square\square \\ \hline \square\square \\ - \square\square \\ \hline \square \end{array}$$

49. Виконай дії окремо з гривнями й окремо — з копійками.

$$3 \text{ грн } 36 \text{ к.} : 3 = \square \text{ грн } \square \square \text{ к.}$$

$$8 \text{ грн } 24 \text{ к.} : 4 = \square \text{ грн } \square \square \text{ к.}$$

50.

Числа, що закінчуються нулем або кількома нулями, називають **круглими**.

10, 40, 100, 160, 600, 1000 — круглі числа.

Розташуй літери в порядку зростання круглих чисел і прочитай слово.

І	О	Д	Р	Н	П
120	1000	10	980	80	560

51.

Пригадай! Скільки сантиметрів в одному дециметрі?

Скільки сантиметрів в одному метрі?

Запиши за зразком і підкресли найбільше серед цих чисел.

Зразок. $3 \text{ м } 5 \text{ дм } 2 \text{ см} = (300 + 50 + 2) \text{ см} = 352 \text{ см}$

$$4 \text{ м } 6 \text{ дм } 3 \text{ см} = (\square\square\square + \square\square + \square) \text{ см} = \square\square\square \text{ см}$$

$$5 \text{ м } 0 \text{ дм } 2 \text{ см} = (\square\square\square + \square\square + \square) \text{ см} = \square\square\square \text{ см}$$

$$6 \text{ м } 4 \text{ дм } 0 \text{ см} = (\square\square\square + \square\square + \square) \text{ см} = \square\square\square \text{ см}$$

52.

Добери такі множники, щоб добутки були максимально наближеними до вказаних чисел, але не більшими за них.

$$6 \text{ ц} \cdot \square \rightarrow 57 \text{ ц}$$

$$9 \text{ см} \cdot \square \rightarrow 75 \text{ см}$$

$$7 \text{ г} \cdot \square \rightarrow 52 \text{ г}$$

53.

У кожній рівності знайди літеру, яка позначає більше число, за умови, що всі числа більші від 0.

$$A : B = 2$$

$$2 \cdot C = D$$

54.

Виконай ділення і розшифруй слова.

Н	Е	Р	П	А	К	Т	Г
20	30	40	50	60	70	80	90

$$100 : 2 = \square\square\square$$

$$120 : 2 = \square\square\square$$

$$80 : 2 = \square\square\square$$

$$140 : 2 = \square\square\square$$

$$120 : 2 = \square\square\square$$

$$40 : 2 = \square\square\square$$

$$200 : 4 = \square\square\square$$

$$240 : 4 = \square\square\square$$

$$160 : 4 = \square\square\square$$

$$280 : 4 = \square\square\square$$

$$120 : 4 = \square\square\square$$

$$320 : 4 = \square\square\square$$

$$480 : 6 = \square\square\square$$

$$360 : 6 = \square\square\square$$

$$240 : 6 = \square\square\square$$

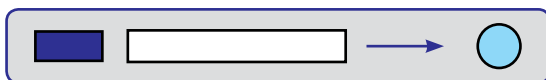
$$540 : 6 = \square\square\square$$

$$360 : 6 = \square\square\square$$

$$120 : 6 = \square\square\square$$

55. До 10 л синьої фарби додали в 3 рази більше білої й отримали голубу фарбу. Скільки літрів голубої фарби отримали?

56.



57. Виконай ділення письмово.

$445 : 5$

$836 : 2$

$234 : 3$

$126 : 9$

58. У мами в гаманці було 45 гривень. На покупки вона витратила $\frac{1}{5}$ частину цих грошей. Скільки гривень залишилось у мами?



59.

$200 \cdot 3$

$900 : 3$

$56 : 8$

$32 : 8$

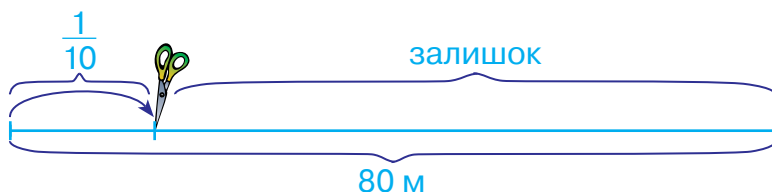
$600 : 3$

$100 \cdot 8$

$28 : 4$

$64 : 8$

60. Монтер відрізав $\frac{1}{10}$ частину від кабелю завдовжки 80 м. На скільки метрів відрізана частина коротша від залишку? У скільки разів відрізана частина коротша від залишку?



61. Запиши в сантиметрах.

$2 \text{ м } 36 \text{ см} = \square \square \square \text{ см}$

$3 \text{ м } 57 \text{ см} = \square \square \square \text{ см}$

$4 \text{ м } 9 \text{ см} = \square \square \square \text{ см}$

$9 \text{ м } 82 \text{ см} = \square \square \square \text{ см}$

62. Виконай дії з іменованими числами.

$(1 \text{ грн } 15 \text{ к.} + 1 \text{ грн}) \cdot 4 = \square \text{ грн } \square \square \text{ к.}$

$(7 \text{ грн } 33 \text{ к.} - 5 \text{ грн}) \cdot 3 = \square \text{ грн } \square \square \text{ к.}$

$(2 \text{ м } 19 \text{ см} + 1 \text{ м } 11 \text{ см}) \cdot 2 = \square \text{ м } \square \square \text{ см}$

$(9 \text{ м } 26 \text{ см} - 7 \text{ м } 16 \text{ см}) \cdot 3 = \square \text{ м } \square \square \text{ см}$

63. Виконай дії письмово.

$234 \cdot 3$

$132 \cdot 6$

$545 : 5$

$398 : 2$

64. $10 \text{ кг} \cdot \square \rightarrow 78 \text{ кг}$ $11 \text{ см} \cdot \square \rightarrow 27 \text{ см}$ $12 \text{ м} \cdot \square \rightarrow 52 \text{ м}$

65. Розташуй літери в порядку виконання арифметичних дій і отримаєш слово.

О	Л	Е	С
$\square + \square \cdot (\square - \square : \square)$			

66. Знайди частки і розшифруй слова.

Б 10	А 20	К 30	Н 40	Л 50	В 60	Ф 70	Р 80
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

$90 : 9 = \square \square \square$

$490 : 7 = \square \square \square$

$100 : 2 = \square \square \square$

$80 : 4 = \square \square \square$

$60 : 3 = \square \square \square$

$180 : 9 = \square \square \square$

$320 : 8 = \square \square \square$

$400 : 5 = \square \square \square$

$420 : 7 = \square \square \square$

$150 : 5 = \square \square \square$

$80 : 8 = \square \square \square$

$120 : 4 = \square \square \square$

$120 : 6 = \square \square \square$

$140 : 7 = \square \square \square$

$100 : 5 = \square \square \square$

67. До білої фарби додали 20 л червоної й отримали 60 л рожевої фарби. На скільки більше літрів узяли білої фарби, ніж червоної?



- 68.



69. Виконай дії письмово.

$326 \cdot 3$

$412 \cdot 2$

$297 : 9$

$364 : 4$

70. Настільна гра коштує 280 гривень. Петрик назбирав четверту частину від цієї суми. На скільки гривень менше Петрик назбирав, ніж йому залишилося назбирати, щоб придбати омріяну гру?

- 71.

$540 : 9$

$640 : 8$

$40 \cdot 6$

$30 : 3$

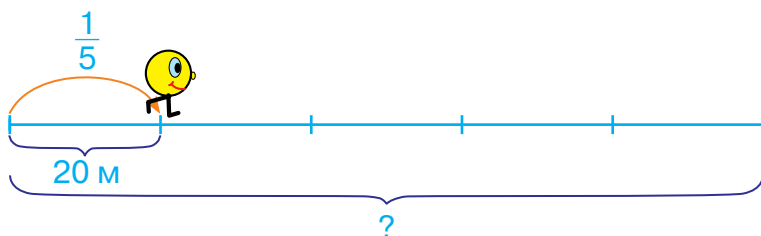
$320 : 8$

$350 : 5$

$50 \cdot 8$

$90 \cdot 7$

72. Колобок пройшов 20 м, що становить $\frac{1}{5}$ усього шляху. Знайди довжину всього шляху.



73. $(2 \text{ грн } 25 \text{ к.} + 1 \text{ грн}) \cdot 3 = \square \text{ грн } \square \square \text{ к.}$
 $(8 \text{ грн } 17 \text{ к.} - 6 \text{ грн}) \cdot 4 = \square \text{ грн } \square \square \text{ к.}$
 $(1 \text{ м } 39 \text{ см} + 1 \text{ м } 10 \text{ см}) \cdot 2 = \square \text{ м } \square \square \text{ см}$
 $(8 \text{ м } 46 \text{ см} - 7 \text{ м } 16 \text{ см}) \cdot 3 = \square \text{ м } \square \square \text{ см}$

74. $13 \text{ к.} \cdot \square \rightarrow 49 \text{ к.}$ $14 \text{ дм} \cdot \square \rightarrow 50 \text{ дм}$ $15 \text{ м} \cdot \square \rightarrow 49 \text{ м}$

75. Для будь-якого некруглого числа можна вказати два круглі, між якими воно знаходиться. Наприклад, число 56 знаходиться між числами 50 і 60.

До кожного з чисел 14, 39, 67, 91 назви найближчі круглі числа.

76. Розв'яжи рівняння.

$$45 - x = 12$$

$$24 + x = 65$$

77. Виконай дії письмово.

$$124 \cdot 5$$

$$218 \cdot 4$$

$$645 : 3$$

$$645 : 5$$

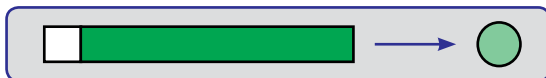
78. Розташуй літери в порядку виконання дій і отримаєш слово.

Д	А	В	О
$\square \cdot \square$	$-$	$(\square : \square + \square)$	

79. Знайди частки і розшифруй слова.

В 20	И 30	Д 40	О 50	Р 60	Т 70	Е 80	К 90
$360 : 9 = \square \square \square$	$630 : 7 = \square \square \square$	$320 : 8 = \square \square \square$					
$270 : 9 = \square \square \square$	$120 : 6 = \square \square \square$	$640 : 8 = \square \square \square$					
$810 : 9 = \square \square \square$	$150 : 5 = \square \square \square$	$480 : 8 = \square \square \square$					
$630 : 9 = \square \square \square$	$280 : 4 = \square \square \square$	$640 : 8 = \square \square \square$					
$450 : 9 = \square \square \square$	$150 : 3 = \square \square \square$	$160 : 8 = \square \square \square$					
$540 : 9 = \square \square \square$	$180 : 2 = \square \square \square$	$400 : 8 = \square \square \square$					

80. Десять літрів білої фарби змішали із зеленою й отримали 50 л салаткової фарби. У скільки разів більше узяли зеленої фарби, ніж білої?



81. $220 \xrightarrow{+200} \xrightarrow{-100}$

82. Із великого ящика дістали 12 шоколадних зайців, що становило $\frac{1}{5}$ від їх загальної кількості. Скільки шоколадних зайців було в цьому ящику?

83. Виконай дії письмово.



$136 \cdot 6$

$253 \cdot 3$

$694 : 2$

$354 : 6$

84.

$840 : 4$

$560 : 7$

$810 : 9$

$280 : 4$

$630 : 3$

$120 : 6$

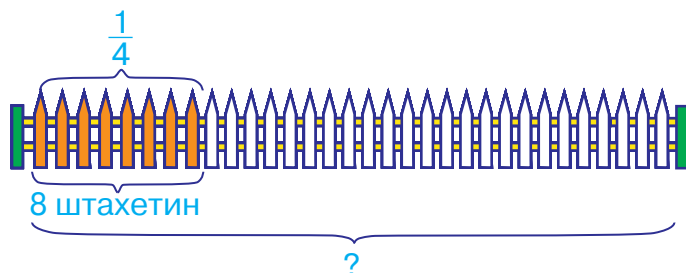
$420 : 7$

$150 : 5$

85. 1) Паркан складається із 8 штахетин. Господар пофарбував $\frac{1}{4}$ частину цього паркану. Скільки штахетин пофарбував господар?

2) Господар пофарбував 8 штахетин, що становить $\frac{1}{4}$ частину всього паркану. Скільки штахетин у паркані?

Яка схема відповідає кожній задачі?



86. $(7 \text{ грн } 84 \text{ к.} + 1 \text{ грн}) : 4 = \square \text{ грн } \square \square \text{ к.}$

$(9 \text{ грн } 36 \text{ к.} - 6 \text{ грн}) : 3 = \square \text{ грн } \square \square \text{ к.}$

$(5 \text{ м } 31 \text{ см} + 1 \text{ м } 11 \text{ см}) : 2 = \square \text{ м } \square \square \text{ см}$

$(8 \text{ м } 26 \text{ см} - 4 \text{ м } 14 \text{ см}) : 4 = \square \text{ м } \square \square \text{ см}$

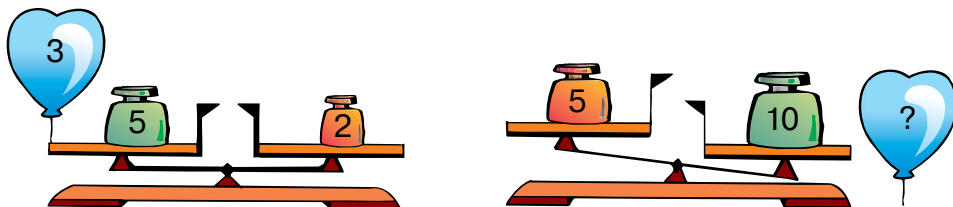
87. На числовій прямій позначили числа 80 і 90, а замість чотирьох інших чисел вказали літери A , B , C , D . Яка з цих літер відповідає числу 85? числу 97?



88. $16 \text{ к.} \cdot \square \rightarrow 73 \text{ к.}$ $17 \text{ грн} \cdot \square \rightarrow 95 \text{ грн}$ $19 \text{ м} \cdot \square \rightarrow 56 \text{ м}$

89. Поясни, чому терези, зображені на малюнку зліва, перебувають у рівновазі.

Чи можна урівноважити терези, зображені справа, за допомогою повітряної кульки? До якої шальки цих терезів потрібно прив'язати кульку?



90. Знайди частки і розшифруй слова.

Н 20	А 30	Р 40	К 50	О 60	Б 70	І 80	Ш 90
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

$280 : 4 = \square\square\square$

$400 : 10 = \square\square\square$

$180 : 9 = \square\square\square$

$150 : 5 = \square\square\square$

$300 : 10 = \square\square\square$

$640 : 8 = \square\square\square$

$240 : 6 = \square\square\square$

$200 : 10 = \square\square\square$

$280 : 7 = \square\square\square$

$210 : 7 = \square\square\square$

$600 : 10 = \square\square\square$

$300 : 6 = \square\square\square$

$160 : 8 = \square\square\square$

$500 : 10 = \square\square\square$

$150 : 5 = \square\square\square$

91. Для розфарбовування орнаменту використали 5 л рожевої і кілька літрів голубої фарби, причому рожевої — на 2 л більше, ніж голубої. Скільки всього літрів фарби використали?



- 92.



93. У кінозалі було 200 глядачів, що становило $\frac{1}{4}$ від загальної кількості місць. Скільки місць для глядачів у цьому кінозалі?

94. $4 \text{ м } 28 \text{ см} + 3 \text{ м } 4 \text{ см} = \square \text{ м } \square\square \text{ см}$

 $9 \text{ м } 19 \text{ см} - 6 \text{ м } 1 \text{ см} = \square \text{ м } \square\square \text{ см}$

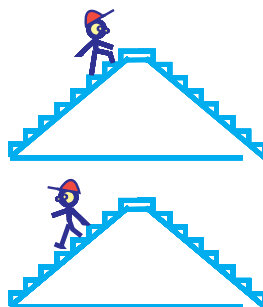
- 95.



96. Хлопчик подолав 8 сходинок угору за 4 секунди, а вниз — за 2 секунди. На скільки більше сходинок за секунду він проходив униз, ніж угору?

План розв'язування

- 1) Скільки сходинок за секунду хлопчик проходив угору?
- 2) Скільки сходинок за секунду хлопчик проходив униз?
- 3) На скільки більше сходинок за секунду він проходив униз, ніж угору?



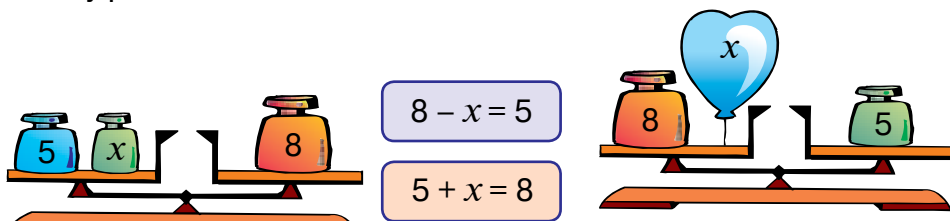
97. Виконай обчислення в порядку, вказаному над знаками дій.

$$\overset{1}{5} \cdot \overset{3}{3} - \overset{2}{10} : 2$$

$$200 - (\overset{3}{45} - \overset{2}{45} : \overset{1}{9})$$

98. $10 \text{ грн } 85 \text{ к.} : 5 = \square \text{ грн } \square \square \text{ к.}$
 $15 \text{ м } 36 \text{ см} : 3 = \square \text{ м } \square \square \text{ см}$
 $(3 \text{ м } 31 \text{ см} + 1 \text{ м } 11 \text{ см}) \cdot 2 = \square \text{ м } \square \square \text{ см}$
 $(8 \text{ грн } 26 \text{ к.} - 6 \text{ грн } 14 \text{ к.}) \cdot 4 = \square \text{ грн } \square \square \text{ к.}$

99. Якому рівнянню відповідає кожен малюнок?



100. Розглянь запис письмового множення на двоцифрове число і прочитай пояснення.

Пояснення. У ході письмового множення на двоцифрове число спочатку множать на одиниці, а потім — на десятки. 36 помножити на 3 — буде 108, перший неповний добуток. Його записують так, щоб цифра одиниць була розміщена під одиницями. 36 помножити на 2 (десятки) — буде 72 (десятки), другий неповний добуток. Його записують так, щоб цифра 2 (десятки) була розміщена під десятками. Додають неповні добутки й отримують остаточний результат — 828.

$$\begin{array}{r} \times 36 \\ 23 \\ \hline + 708 \\ 72 \\ \hline 828 \end{array}$$

101. Виконай множення з поясненням.

$34 \cdot 26$

$41 \cdot 19$

$52 \cdot 18$

$17 \cdot 14$

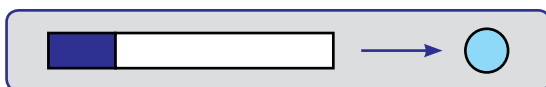
102. Пригадай, що називають периметром фігури. Знайди периметри зображених фігур за умови, що всі сторони кожної фігури однакові й дорівнюють 1 см.



103. $12 \text{ г} \cdot \square \rightarrow 76 \text{ г}$ $39 \text{ к.} \cdot \square \rightarrow 118 \text{ к.}$ $10 \text{ м} \cdot \square \rightarrow 56 \text{ м}$

104. До 10 літрів синьої фарби додали на 20 л більше білої й отримали голубу фарбу. Скільки літрів голубої фарби отримали?

105.



106. Малярі пофарбували 16 яхт, причому борти яхт вони фарбували протягом 4 годин білою фарбою, а днища — протягом 2 годин червоною фарбою. На скільки більше яхт за годину встигали пофарбувати малярі червоною фарбою, ніж білою?

107. $2 \text{ м } 36 \text{ см} + 4 \text{ м } 9 \text{ см} = \square \text{ м } \square \square \text{ см}$ $42 \cdot 18$

 $9 \text{ м } 82 \text{ см} - 3 \text{ м } 57 \text{ см} = \square \text{ м } \square \square \text{ см}$ $12 \cdot 39$

108.



109. Виконай обчислення в порядку, вказаному над знаками дій.

$$\begin{matrix} 3 & 2 & 1 \\ 24 : (36 - 60 : 2) \end{matrix}$$

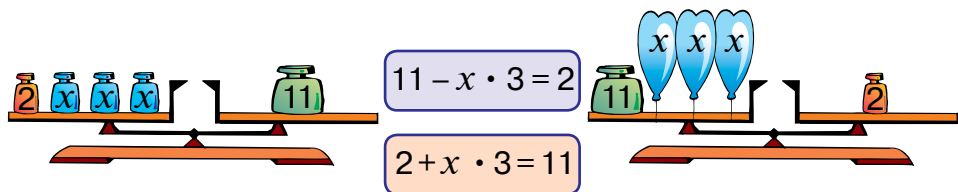
$$\begin{matrix} 2 & 1 & 4 & 3 \\ (80 - 20 \cdot 2) : (80 : 20) \end{matrix}$$

110. $200 \text{ к.} = \square \text{ грн}$
 $536 \text{ к.} = \square \text{ грн } \square \square \text{ к.}$
 $981 \text{ к.} = \square \text{ грн } \square \square \text{ к.}$
 $160 \text{ к.} \cdot 2 = \square \text{ грн } \square \square \text{ к.}$

$300 \text{ см} = \square \text{ м}$
 $562 \text{ см} = \square \text{ м } \square \square \text{ см}$
 $120 \text{ см} \cdot 3 = \square \text{ м } \square \square \text{ см}$
 $648 \text{ см} : 2 = \square \text{ м } \square \square \text{ см}$

111. Загальна маса шести однакових ящиків 210 кілограмів. Чотири ящики завантажили на причіп, а два — у багажник автомобіля. На скільки більше кілограмів становила маса вантажу на причепі, ніж у багажнику?

112. Якому рівнянню відповідає кожен малюнок?



113. Склади і розв'яжи задачу за даними таблиці.

Щоденна витрата	Кількість днів	Усього витратили
Однакова	5	45 л
	8	?

114. Знайди частки і розшифруй слова.

Т 1	А 2	Ч 3	С 4	Е 5	К 6	О 7	Р 8
$9 : 3 =$			$35 : 5 =$			$28 : 7 =$	
$6 : 3 =$			$20 : 5 =$			$35 : 7 =$	
$12 : 3 =$			$5 : 5 =$			$42 : 7 =$	
$3 : 3 =$			$10 : 5 =$			$56 : 7 =$	
$18 : 3 =$			$15 : 5 =$			$35 : 7 =$	
$6 : 3 =$			$10 : 5 =$			$7 : 7 =$	

115. Знайди частки й остачі.

$99 : 8$ $55 : 6$ $18 : 4$ $21 : 5$

116. Для розфарбовування прямокутної фігури використали 50 л жовтої і рожевої фарби, причому жовта становила $\frac{1}{5}$ частину від загальної кількості фарби, а рожева — решту. Скільки літрів рожевої фарби використали?

117. $250 \xrightarrow{+200} \xrightarrow{-100}$



118. Мама придбала 3 рулони рожевих і 2 рулони коричневих шпалер за однаковою ціною, заплативши за покупку 200 гривень. Скільки гривень коштував один рулон шпалер?

119. $64 : (38 - 42 : 7)$ $(48 - 10 \cdot 2) : (14 : 2)$ $51 \cdot 16$
 $24 : (3 \cdot 4 - 10)$ $(24 - 10 \cdot 2 : 5) : 10$ $43 \cdot 19$

НУМЕРАЦІЯ БАГАТОЦИФРОВИХ ЧИСЕЛ

ЧОТИРИЦИФРОВІ ЧИСЛА

120. $72 : 12$ $525 : 5$ $480 : 6$ $186 : 3$
 $12 \cdot 4$ $90 \cdot 8$ $70 \cdot 7$ $81 \cdot 2$

121. Полічи від 96 до 102; від 198 до 204; від 997 до 1000.
Назви «сусідів» чисел 200, 599, 735.

122. Розглянь малюнки. Скільки копійок у кожному стовпчику монет?



10 монет
по 1 копійці



10 монет
по 10 копійок



10 монет
по 1 гривні

123. Полічи одиницями до 10; десятками до 10 десятків; сотнями до 10 сотень. Що утворюють 10 одиниць? 10 десятків? 10 сотень?

124. а) На сторінці 136 знайди завдання з номером 1000. Прочитай номери попереднього й наступного завдань.

б) Якщо до *тисячі* додати *один*, отримаємо число *тисяча один*.
За числом *тисяча один* іде число *тисяча два*, а потім — *тисяча три*, *тисяча чотири*, *тисяча п'ять* і т. д.

в) Назви числа від *однієї тисячі п'яти* до *однієї тисячі двадцяти*.

125. Мешканці казкової країни Мумі-дол намалювали 400 малюнків. Четверту частину всіх малюнків відібрали на виставку й $\frac{1}{10}$ з них відзначили преміями. Скільки малюнків було відзначено преміями?

126. Знайди значення першого виразу, скориставшись підказкою, а другий обчисли за аналогією.

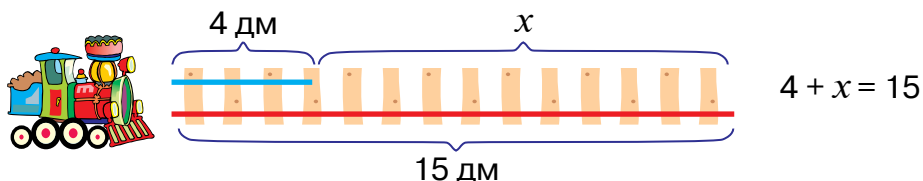
$\overset{1}{(42 : 7 + 48 : 6) : 2}$

$(6 \cdot 9 + 5 \cdot 6) : 2$

127. На числовій прямій позначили числа 600 і 800, а замість п'яти інших чисел вказали латинські літери *A*, *B*, *C*, *D*, *E*. Якою літерою позначили число 655? число 935?

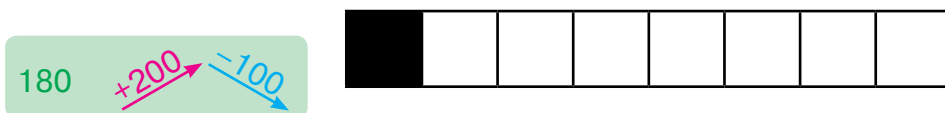


128. Склади і розв'яжи задачу за малюнком та рівнянням.



129. Щоб отримати 40 л світло-сірої фарби, змішали $\frac{1}{8}$ частину чорної фарби і $\frac{7}{8}$ частин білої. Скільки літрів окремо чорної і білої фарби використали?

130.



131. Мешканці країни Мумі-дол мюмлі зібрали 144 кг моркви. Восьму частину всієї моркви завезли в казкову їдальню, а решту — в дитячий садок. Скільки кілограмів моркви мюмлі завезли в дитячий садок?

132. Різниця двох чисел дорівнює 64, від'ємник — 16. Знайди зменшуване.

133.



134. а) На сторінці 148 знайди завдання з номером 1100. Прочитай номери трьох попередніх і трьох наступних завдань.

б) Прочитай числа, записані в таблиці.

Одиниці тисяч	Сотні	Десятки	Одиниці	Число
1	3	6	8	1368
1	4	7	0	1470
1	6	0	0	1600

в) Прочитай числа: 1000; 2000; 3000; 4000; 5000; 6000; 7000; 8000; 9000; 10 000.

135. Розташуй літери в порядку спадання чисел і прочитай слово.



- 136.** Розглянь запис. Пригадай письмовий спосіб ділення трицифрового числа на двоцифрове. Як потрібно добирати цифру частки? Які числа повинні бути в порожніх клітинках?

$$\begin{array}{r} 125 \overline{) 25} \\ \underline{00} \\ 5 \\ \underline{00} \\ 0 \end{array}$$

Знайди частки письмово.

$192 : 32$

$144 : 24$

$168 : 21$

$112 : 16$

- 137.** Виконай ділення письмово.

$845 : 5$

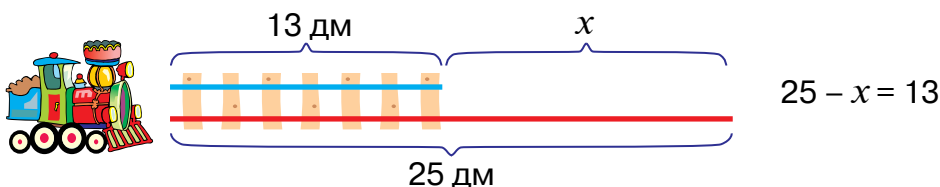
$654 : 3$

$942 : 2$

$648 : 4$

- 138.** У казковій школі країни Мумі-дол навчається 30 мудриків. П'ята частина всіх мудриків співають у хорі, а решта відвідують різні спортивні секції. Скільки мудриків відвідують спортивні секції?

- 139.** Довжина однієї рейки для іграшкової залізнички 25 дм, а другої — 13 дм. «Вкороти» довшу рейку і розв'яжи рівняння.



- 140.** Знайди значення першого виразу, скориставшись підказкою, а другий обчисли за аналогією.

(1 3 2 5 4)
 $(90 : 10 + 90 : 9) + 9 \cdot 10$

$(6 \cdot 8 - 3 \cdot 4) - 80 : 10$

- 141.** Для розфарбовування орнаменту використали 11 л жовтої і кілька літрів фіолетової фарби, причому жовтої — на 7 л менше, ніж фіолетової. Скільки всього літрів фарби використали?

- 142.**

310 $+200$ -100



- 143.** Мешканці Мумі-долу мумрики до весни мали засклити 240 парникових рам, а засклили $\frac{1}{3}$ від цієї кількості. Скільки рам залишилося засклити мумрикам?

144. $8 \cdot 4 - 5 \cdot 4$

$50 - (6 \cdot 3 - 14)$

$117 : 13$

$8 + 3 \cdot 9$

$33 - (6 \cdot 4 + 7)$

$272 : 34$

ОДИНИЦІ ДОВЖИНИ

145. $15 \cdot 4$ $2 \cdot 24$ $3 \cdot 33$ $24 \cdot 4$
 $33 \cdot 2$ $23 \cdot 3$ $202 : 2$ $5 \cdot 14$

146. В одному кілометрі 1000 метрів.
 $1 \text{ км} = 1000 \text{ м}$

Скільки метрів у 2 км? 3 км? 5 км? 9 км?

147. В одному метрі 1000 міліметрів.
 $1 \text{ м} = 1000 \text{ мм}$

Запиши в міліметрах.

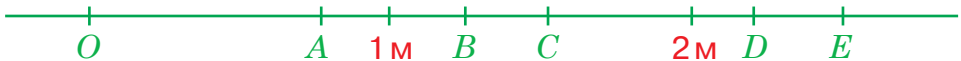
2 м = мм

3 м = мм

5 м = мм

7 м = мм

148. На прямій позначили точку O й відміряли від неї відстані 1 м та 2 м. Крім того, позначили точки A , B , C , D , E . Яка з цих точок віддалена від точки O на 1 м 25 см? на 2 м 50 см?



149. Розташуй літери в порядку зростання чисел і прочитай слово.

К	М	Ю	О	А	Л	Н
9000	2000	5000	8000	3000	4000	6000

150. Назви п'ять чисел, що передують числу 1102. Перевір себе, скориставшись номерами завдань на сторінці 148.

151. Розглянь запис. Які числа повинні бути в порожніх клітинках?

$$\begin{array}{r} 128 \overline{) 32} \\ \underline{} \\ \end{array}$$

Виконай ділення письмово.

$292 : 73$ $510 : 85$ $125 : 25$ $108 : 18$

152. Розв'яжи і порівняй задачі.

1) У книжці 40 сторінок. Сергій прочитав $\frac{1}{4}$ всіх сторінок книжки. Скільки сторінок залишилося прочитати Сергієві?

- 2) Сергій прочитав 40 сторінок, що становить $\frac{1}{4}$ всіх сторінок книжки. Скільки сторінок залишилося прочитати Сергієві?

153. Склади і розв'яжи задачу за даними таблиці.

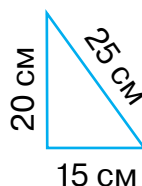
Відстань, яку проходили за день	Кількість днів	Загальна відстань
Однакова	5	40 км
	8	?

- 154.** Щоб отримати фіолетову фарбу, змішали однакову кількість синьої та червоної, а тоді додали ще 10 л червоної фарби. Скільки літрів окремо синьої і червоної фарби використали, якщо в результаті отримали 50 л фіолетової фарби?

155.



- 156.** Сім'я мумі-тролів купила 276 карамельок. Першого дня вони з'їли половину всіх карамельок, другого — $\frac{1}{6}$ тієї кількості, що з'їли першого дня. Скільки карамельок з'їли мумі-тролі другого дня?



- 157.** Знайди периметр цього трикутника.



158.



- 159.** Назви п'ять чисел, що передують числу 1113. Перевір себе, скориставшись номерами завдань на сторінці 149.

- 160.** Прочитай числа, подані в таблиці. Запиши їх у зошит.

Одиниці тисяч	Сотні	Десятки	Одиниці	Число
3	0	0	0	
8	0	6	4	
9	0	0	1	
7	0	3	0	

161. Запиши в метрах.

$8 \text{ км} = \square\square\square\square \text{ м}$

$6 \text{ км} = \square\square\square\square \text{ м}$

$5 \text{ км} = \square\square\square\square \text{ м}$

$9 \text{ км} = \square\square\square\square \text{ м}$

Запиши в сантиметрах.

$6 \text{ м } 43 \text{ см} = \square\square\square \text{ см}$

$2 \text{ м } 80 \text{ см} = \square\square\square \text{ см}$

$7 \text{ м } 91 \text{ см} = \square\square\square \text{ см}$

$3 \text{ м } 52 \text{ см} = \square\square\square \text{ см}$

162. У новий будинок завезли 90 ванн. На першому поверсі встановили $\frac{1}{5}$ всіх ванн, а решту — на інших поверхах. Скільки ванн встановили на інших поверхах?

163. Виконай обчислення в порядку, вказаному над знаками дій. У кожному стовпчику порівняй вирази та їх значення.

$$\begin{array}{c} 2 \quad 1 \\ 28 + 2 \cdot 3 \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 1 \quad 2 \\ (780 - 180) : 6 \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 1 \quad 2 \\ 90 \cdot 10 - 3 \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 1 \quad 2 \\ (28 + 2) \cdot 3 \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 2 \quad 1 \\ 780 - 180 : 6 \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 2 \quad 1 \\ 90 \cdot (10 - 3) \end{array}$$

164. Розташуй літери в порядку спадання чисел і прочитай слово.

І
4835

П
8435

Я
3458

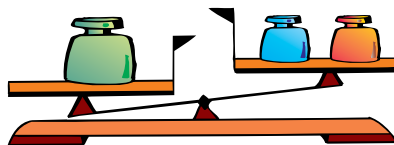
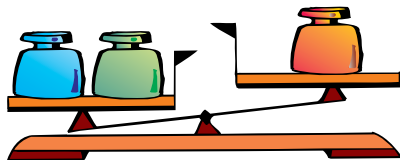
Т
4538

О
8354

В
5843

Р
3584

165. 1) Чи можна визначити, яка з гир, зображених на першому малюнку, найважча? найлегша?
- 2) Чи можна визначити, яка з гир, зображених на другому малюнку, найважча? найлегша?

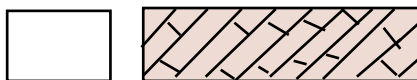


166. На прямій позначили точку O й відміряли від неї відстань 4 км. Крім того, позначили точки A , B , C , D , E . Яка з цих точок віддалена від точки O на 3 км? на 8 км?



167. Готуючись до ремонту, купили 5 л білої фарби і декілька літрів лаку для паркету, причому кількість фарби становила $\frac{1}{3}$ від кількості лаку. Скільки літрів лаку для паркету придбали?

168.



169. За день перша бригада гномів склала 660 казкових телевізорів, друга бригада — на 180 телевізорів більше, ніж перша, а третя — $\frac{1}{2}$ від кількості телевізорів, що склала друга бригада. Скільки телевізорів склала третя бригада гномів?

170. Порівняй величини.



 9 км 999 м 10 км 37 м 480 мм 37 м 408 мм
 4 км 500 м 4 км 090 м 4 м 4000 см

171.

63 : 3 6 · 13 400 : 8 800 : 4
 8 · 60 780 : 2 101 · 7 805 : 5

172. Назви п'ять чисел, що йдуть за числом 1198. Перевір себе, використовуючи номери завдань підручника на сторінках 160-161.

173. Прочитай числа, подані в таблиці. Запиши їх у зошит.

Одиниці тисяч	Сотні	Десятки	Одиниці	Число
7	0	0	1	
8	1	0	0	
9	0	1	1	
6	3	1	0	

174. Розклади числа на розрядні доданки за зразком.

Зразок. $1428 = 1000 + 400 + 20 + 8$

2576

4002

8080

6501

175. Розташуй літери в порядку зростання чисел і прочитай слово.

К 5734 К 3475 О 4357 А 7543 П 4375 І 5347 Й 5473

176. 1) Пароплав проплив 12 км річкою, а озером — $\frac{1}{6}$ відстані, яку проплив річкою. На скільки більше кілометрів пароплав проплив річкою, ніж озером?
- 2) На машину навантажили 12 ящиків з яблуками, що становило $\frac{1}{6}$ від загальної кількості ящиків з яблуками та грушами. Скільки ящиків із грушами навантажили на машину?

Який із цих виразів відповідає розв'язанню першої задачі? другої задачі?

$$12 - 12 : 6$$

$$12 \cdot 6 - 12$$

177. Запиши в сантиметрах.

$$1 \text{ м } 99 \text{ см} = \square\square\square \text{ см}$$

$$6 \text{ м } 80 \text{ см} = \square\square\square \text{ см}$$

$$9 \text{ м } 1 \text{ см} = \square\square\square \text{ см}$$

$$3 \text{ м } 35 \text{ см} = \square\square\square \text{ см}$$

Заміни кілометри метрами і виконай додавання.

$$6 \text{ км} + 200 \text{ м}$$

$$9 \text{ км} + 400 \text{ м}$$

$$8 \text{ км} + 111 \text{ м}$$

$$6 \text{ км} + 222 \text{ м}$$

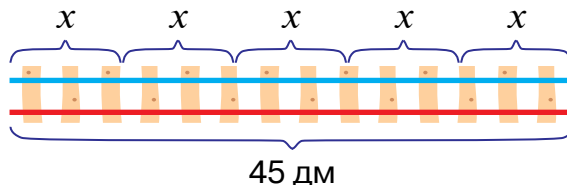
178. $336 : 48$ $162 : 27$ $455 : 65$ $384 : 96$

179. Розташуй літери в порядку виконання дій і отримаш слово.

$$\text{В} \quad \text{А} \quad \text{Б} \quad \text{К} \quad \text{У}$$

$$\square : \square - (\square \cdot \square - \square : \square)$$

180. Склади задачу, яку можна було б розв'язати за допомогою даного рівняння.



$$x \cdot 5 = 45$$

181. Знайди периметр поля в метрах.

182. Виконай ділення письмово.

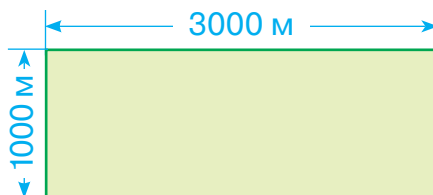
$$176 : 4$$

$$675 : 75$$



$$198 : 9$$

$$552 : 92$$



- 183.

$$909 : 3$$

$$205 : 5$$

$$480 : 4$$

$$560 : 8$$

$$60 \cdot 12$$

$$31 \cdot 4$$

$$309 : 3$$

$$82 \cdot 5$$

184. Назви числа від чотирьох тисяч ста дванадцяти до чотирьох тисяч ста тридцяти; від п'яти тисяч двохсот сорока до п'яти тисяч двохсот п'ятдесяти п'яти.

185. Запиши цифрами числа: три тисячі п'ять, вісім тисяч п'ятдесят, шість тисяч п'ятнадцять.

186. Виконай обчислення.

$$8000 + 200 + 30 + 1$$

$$6000 + 400$$

$$9000 + 300 + 40 + 3$$

$$8000 + 30 + 2$$

187. Розклади числа на розрядні доданки.

1257

6054

8120

9001

188. У відстані 5678 мм є:

- 5 цілих метрів;
- 56 цілих дециметрів;
- 567 цілих сантиметрів;
- 5678 цілих міліметрів.

Скільки цілих метрів, дециметрів, сантиметрів і міліметрів у відстанях: 3681 мм, 9035 мм, 8100 мм?

189. Прочитай числа, подані в таблиці. Назви кількість тисяч, сотень, десятків і одиниць у кожному числі.

Число	Одиниці тисяч	Сотні	Десятки	Одиниці
8476	8	4	7	6
5329				
7168				
8153				

190. Запиши в сантиметрах.

$$6 \text{ м } 40 \text{ см} = \square\square\square \text{ см}$$

$$8 \text{ м } 2 \text{ см} = \square\square\square \text{ см}$$

$$9 \text{ м } 17 \text{ см} = \square\square\square \text{ см}$$

$$5 \text{ м } 12 \text{ см} = \square\square\square \text{ см}$$

Знайди суми, додаючи окремо кілометри й метри.

$$5 \text{ км } 250 \text{ м} + 2 \text{ км } 320 \text{ м} = \square \text{ км } \square\square\square \text{ м}$$

$$4 \text{ км } 350 \text{ м} + 3 \text{ км } 220 \text{ м} = \square \text{ км } \square\square\square \text{ м}$$

191. $414 : 46$

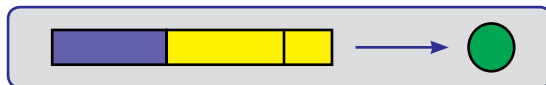
$624 : 78$

$637 : 91$

$195 : 39$

192. В Оленчиній бібліотеці 160 книг, причому $\frac{1}{4}$ від цієї кількості становлять казки. Скільки книг із казками в Оленчиній бібліотеці?

193. Щоб отримати 45 л зеленої фарби, змішали однакову кількість синьої і жовтої, а тоді додали ще трохи жовтої фарби. На скільки менше літрів синьої фарби використали, якщо жовтої витратили 25 л?



194.



195. Виконай ділення письмово.

$$625 : 5$$

$$168 : 28$$

$$360 : 72$$

$$680 : 85$$

196. У цеху працює 120 гномів, що становить $\frac{1}{4}$ всіх робітників,  а решта — мумі-тролів. Скільки мумі-тролів працює в цеху?

197.



198. Прочитай числа, подані в таблиці. Назви кількість тисяч, сотень, десятків і одиниць у кожному числі.

Число	Одиниці тисяч	Сотні	Десятки	Одиниці
5003				
6012				

199. Пригадай!

50 = 5 дес.	У числі 50 усього 5 дес.
300 = 30 дес.	У числі 300 усього 30 дес.
860 = 86 дес.	У числі 860 усього 86 дес.

200. У числі 5678 усього: 5 тисяч; 56 сотень; 567 десятків; 5678 одиниць.

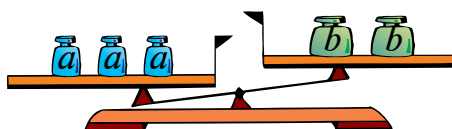
Скільки в кожному з даних чисел усього тисяч? сотень? десятків? одиниць?

Число	Усього			
	Одиниці тисяч	Сотні	Десятки	Одиниці
3612				
8120				
5603				
7100				

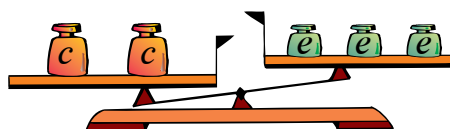
201. Запиши цифрами числа: *тисяча тридцять п'ять, три тисячі вісімсот сорок один, дев'ять тисяч чотириста два.*

202. В Андрія — 284 марки, а в Олега — k марок. На скільки менше марок в Андрія, ніж в Олега?
Склади вираз і розв'яжи задачу, якщо $k = 320$.

- 203.** 1) Чи можна визначити, яка з гир, зображених на першому малюнку, найважча? найлегша?
2) Чи можна визначити, яка з гир, зображених на другому малюнку, найважча? найлегша?



$$3a > 2b$$



$$2c > 3e$$

204. Обчисли й порівняй значення виразів у кожному стовпчику.

$$\begin{matrix} 1 & 2 \\ 17 \cdot 5 + 5 \end{matrix}$$

$$\begin{matrix} 1 & 2 \\ 7 \cdot 8 + 1 \end{matrix}$$

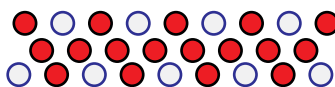
$$\begin{matrix} 1 & 2 \\ 54 : 9 - 3 \end{matrix}$$

$$\begin{matrix} 2 & 1 \\ 17 \cdot (5 + 5) \end{matrix}$$

$$\begin{matrix} 2 & 1 \\ 7 \cdot (8 + 1) \end{matrix}$$

$$\begin{matrix} 2 & 1 \\ 54 : (9 - 3) \end{matrix}$$

205. Щоб розфарбувати візерунок, використали 10 л білої і декілька літрів червоної фарби, причому білої — у 3 рази менше, ніж червоної. Скільки всього літрів фарби використали для розфарбовування візерунка?



206.



207. Заміни кілометри метрами і виконай дії.

$$8 \text{ км} + 721 \text{ м} = \boxed{} \text{ м}$$

$$3 \text{ км} + 620 \text{ м} = \boxed{} \text{ м}$$

$$1 \text{ км} + 902 \text{ м} = \boxed{} \text{ м}$$

$$2 \text{ км} - 921 \text{ м} = \boxed{} \text{ м}$$

208. Гноми зібрали 84 кг ягід. Ожина становила $\frac{1}{4}$ від усіх ягід, жовта малина — $\frac{1}{7}$, а решту — червона малина. Скільки кілограмів



окремо ожини, жовтої та червоної малини зібрали гноми?

ОДИНИЦІ МАСИ

209.

$200 \cdot 4$

$500 : 5$

$300 \cdot 2$

$800 : 4$

$600 : 3$

$100 \cdot 3$

210.

В одному кілограмі 1000 грамів.

$$1 \text{ кг} = 1000 \text{ г}$$

Запиши в грамах.

$3 \text{ кг} = \square\square\square\square \text{ г}$

$6 \text{ кг} = \square\square\square\square \text{ г}$

$9 \text{ кг} = \square\square\square\square \text{ г}$

$8 \text{ кг} = \square\square\square\square \text{ г}$

211.

В одній тонні 1000 кілограмів.

$$1 \text{ т} = 1000 \text{ кг}$$

Виконай дії за зразком. Підкресли найбільше число.

Зразок. $2 \text{ т } 356 \text{ кг} = (2000 + 356) \text{ кг} = 2356 \text{ кг}$

$4 \text{ т } 428 \text{ кг} = (\square\square\square\square + \square\square\square) \text{ кг} = \square\square\square\square \text{ кг}$

$3 \text{ т } 542 \text{ кг} = (\square\square\square\square + \square\square\square) \text{ кг} = \square\square\square\square \text{ кг}$

$7 \text{ т } 129 \text{ кг} = (\square\square\square\square + \square\square\square) \text{ кг} = \square\square\square\square \text{ кг}$

212. Розташуй літери в порядку зростання чисел і прочитай слово.

В

4121

Д

2305

О

2350

А

7312

Н

6901

И

6828

Ж

4221

213. У саду в гномів росте 60 кущів червоної малини, жовтої малини — у 5 разів менше, а ожини — на 15 кущів менше, ніж червоної малини. Скільки всього ягідних кущів росте в саду у гномів?

214. Спочатку виконай обчислення, скориставшись підказкою, а тоді — за аналогією.

4

5

1

3

2

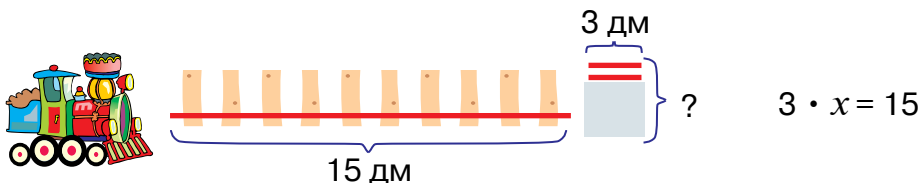
$200 : 10 - (200 : 100 + 80 \cdot 0)$

$500 \cdot 2 - (10 \cdot 2 + 60 \cdot 10)$

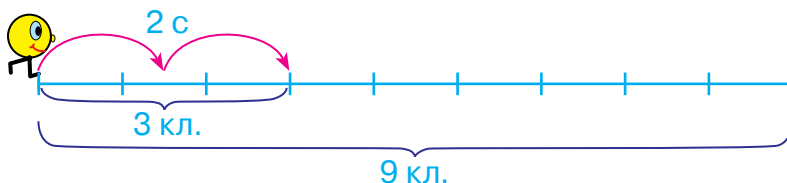
- 215.** Сувій тканини завдовжки 25 м коштує a гривень. Скільки гривень коштує метр цієї тканини?

Склади вираз і розв'яжи задачу, якщо $a = 125$.

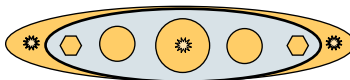
- 216.** Щоб побудувати колію для іграшкової залізниці, взяли одну рейку завдовжки 15 дм, а другу таку ж довелося збирати з окремих частин, довжиною 3 дм кожна. Скільки таких частин знадобилося для складання другої рейки?



- 217.** Колобок проходить 3 клітинки за 2 секунди. За скільки секунд він пройде 9 клітинок?



- 218.** Для виготовлення прикраси ювелір використав 32 г золота і декілька грамів срібла, причому золота — на 17 г більше, ніж срібла. Скільки всього грамів золота і срібла використав ювелір?



- 219.**

- 220.** Вирази тонни в кілограмах і виконай дії.

$$9 \text{ т} + 500 \text{ кг} = \square\square\square\square \text{ кг}$$

$$7 \text{ т} + 400 \text{ кг} = \square\square\square\square \text{ кг}$$

$$8 \text{ т} + 600 \text{ кг} = \square\square\square\square \text{ кг}$$

$$5 \text{ т} - 600 \text{ кг} = \square\square\square\square \text{ кг}$$

- 221.** У парку посадили 138 дерев різних порід. Саджанців осик було 42, берізки становили $\frac{1}{8}$ частину від усіх дерев, крім осик, а решту складали хвойні дерева. Скільки хвойних дерев посадили в парку?



222.

$400 \cdot 2$

$505 : 5$

$300 \cdot 3$

$820 : 4$

$101 \cdot 6$

$100 \cdot 8$

223. Розташуй літери в порядку зростання чисел і прочитай слово.

Н

7931

А

9137

Ж

7193

О

3179

Н

1793

И

7319

М

1739

224. Виконай дії за зразком.

Зразок. $5 \text{ т} + 2 \text{ т} = 7 \text{ т}$

$5000 \text{ кг} + 2000 \text{ кг} = 7000 \text{ кг}$

$4 \text{ т} + 3 \text{ т}$

$9 \text{ т} - 2 \text{ т}$

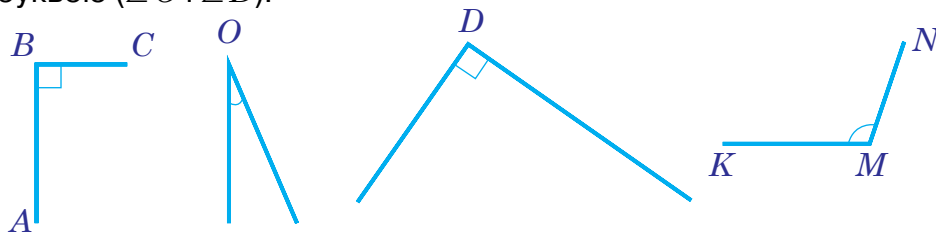
225. На числовій прямій позначили числа 2000 і 6000, а замість п'яти інших чисел вказали літери А, В, С, D, E. Яка з цих літер відповідає числу 5000? числу 9000?



226. Пригадай!

Кут — це фігура, утворена двома променями (півпрямими), що виходять з однієї точки. Спільний початок променів називають **вершиною** кута, а самі промені — **сторонами** кута.

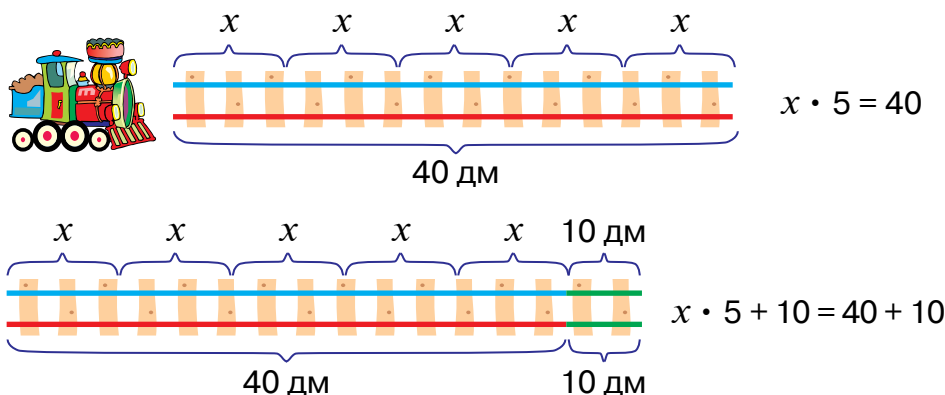
Кут позначають знаком « $\angle$ » і трьома великими буквами, а іноді — однією буквою. Зображені на малюнку крайні кути позначено трьома буквами ($\angle ABC$ і $\angle KMN$), а середні кути — однією буквою ($\angle O$ і $\angle D$).



$\angle ABC$ і $\angle D$ — **прямі** кути, решта кутів — **не прямі**. Кут, менший від прямого кута, називають **гострим**, а кут, більший від прямого, називають **тупим**. На малюнку $\angle O$ — гострий кут, а $\angle KMN$ — тупий кут.

За допомогою лінійки й олівця побудуй у зошиті прямий кут.

227. Поміркуй! Чи однаковими будуть розв'язання цих рівнянь?



228. У товарному поїзді було 24 вагони для великої рогатої худоби і 32 вагони для зерна. На станції четверту частину всіх вагонів відчепили. Скільки вагонів залишилося в поїзді?

229. Знайди значення виразу, за необхідності виконуючи дії письмово.

$$200 - (168 : 3 - 275 : 5) + 15$$

230. Щоб пофарбувати садові столи, купили 54 л фарби, причому $\frac{1}{6}$ частину від цієї кількості складала фіолетова фарба, а решту — рожева. Скільки літрів окремо фіолетової і рожевої фарби придбали?



231.

232. Вирази кілограми в грамах і виконай дії.

Зразок. $3 \text{ кг} + 5 \text{ кг} = 3000 \text{ г} + 5000 \text{ г} = 8000 \text{ г}$

$$4 \text{ кг} + 3 \text{ кг} = \square\square\square\square \text{ г}$$

$$6 \text{ кг} - 2 \text{ кг} = \square\square\square\square \text{ г}$$

$$2 \text{ кг} + 7 \text{ кг} = \square\square\square\square \text{ г}$$

$$8 \text{ кг} - 5 \text{ кг} = \square\square\square\square \text{ г}$$

233. У бібліотеку привезли a книжок для дорослих читачів, а для дітей — 175 книжок. На скільки більше книжок для дорослих, ніж для дітей, привезли в бібліотеку?

Склади вираз і розв'яжи задачу, якщо $a = 220$.

234.

$3000 \cdot 2$

$6000 : 3$

$2222 : 2$

$4000 \cdot 2$

$1001 \cdot 6$

$1010 \cdot 4$

235. Вирази тонни в кілограмах і виконай дії.

Зразок. $2 \text{ т} \cdot 4 = 2000 \text{ кг} \cdot 4 = 8000 \text{ кг}$

$3 \text{ т} \cdot 3 = \square \square \square \square \text{ кг}$

$8 \text{ т} : 4 = \square \square \square \square \text{ кг}$

$2 \text{ т} \cdot 3 = \square \square \square \square \text{ кг}$

$10 \text{ т} : 2 = \square \square \square \square \text{ кг}$

236. Розташуй літери в порядку зростання чисел і прочитай слово.

К

П

И

А

Р

Д

Л

4157

1475

1574

4571

1547

5417

4517

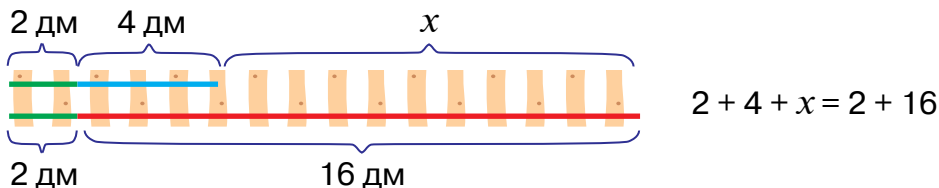
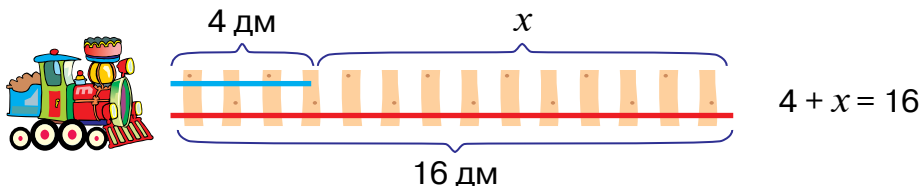
237. Знайди суми, додаючи окремо метри й міліметри.

$3 \text{ м } 240 \text{ мм} + 2 \text{ м } 100 \text{ мм} = \square \text{ м } \square \square \square \text{ мм}$

$6 \text{ м } 520 \text{ мм} + 2 \text{ м } 310 \text{ мм} = \square \text{ м } \square \square \square \text{ мм}$

238. У загальному зошиті — 84 аркуші, а в блокноті — на 20 аркушів менше. Скільки всього аркушів у загальному зошиті та 2 блокнотах?

239. Поміркуй! Чи однаковими будуть розв'язання цих рівнянь?



240. Колобок проходить 5 клітинок за 2 секунди. Скільки клітинок він пройде за 8 секунд?



- 241.** Назви трикутник, у якого всі кути гострі; у якого є прямий кут; у якого є тупий кут.



- 242.** Запиши в міліметрах.

$$24 \text{ м} = \square\square\square\square\square \text{ мм}$$

$$83 \text{ м} = \square\square\square\square\square \text{ мм}$$

$$30 \text{ м} = \square\square\square\square\square \text{ мм}$$

$$46 \text{ м} = \square\square\square\square\square \text{ мм}$$

- 243.** Туристи подолали четверту частину маршруту. Скільки кілометрів їм залишилося пройти, якщо загальна довжина маршруту становить 24 км?



П'ЯТИЦИФРОВІ ЧИСЛА

- 244.**
- 4001 · 2

5050 : 5

3007 · 3

8200 : 4
- 1010 · 6

1005 · 8

- 245.** Розташуй літери в порядку зростання чисел і прочитай слово.

Е 28 000	У 54 000	П 24 000	А 82 000	Р 43 000	К 76 000
-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

- 246.** Прочитай числа, подані в таблиці. Запиши їх у зошит.

Десятки тисяч	Одиниці тисяч	Сотні	Десятки	Одиниці	Число
1	2	3	4	5	12 345
4	5	0	2	1	
8	1	0	3	2	
1	0	3	0	3	

- 247.** Знайди різниці, віднімаючи окремо тонни й кілограми.

$$8 \text{ т } 240 \text{ кг} - 5 \text{ т } 120 \text{ кг} = \square \text{ т } \square\square\square \text{ кг}$$

$$6 \text{ т } 980 \text{ кг} - 2 \text{ т } 240 \text{ кг} = \square \text{ т } \square\square\square \text{ кг}$$

248. Обчисли, виконуючи дії окремо з кілограмами й грамами.

$$5 \text{ кг } 840 \text{ г} - 4 \text{ кг } 230 \text{ г} = \square \text{ кг } \square \square \square \text{ г}$$

$$6 \text{ кг } 280 \text{ г} - 5 \text{ кг } 180 \text{ г} = \square \text{ кг } \square \square \square \text{ г}$$

249.

Письмове додавання і віднімання
чотирицифрових чисел виконують так само,
як додавання і віднімання трицифрових чисел.

$$\begin{array}{r} + \quad \overset{\cdot}{1} \overset{\cdot}{1} \overset{\cdot}{9} \overset{\cdot}{9} \\ \quad 2325 \\ \hline \quad 3524 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} - \quad \overset{\cdot}{8} \overset{\cdot}{3} \overset{\cdot}{7} \overset{\cdot}{6} \\ \quad 2435 \\ \hline \quad 5941 \end{array}$$

Виконай дії письмово.

$$1234 + 2087$$

$$3201 - 1199$$

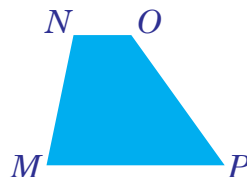
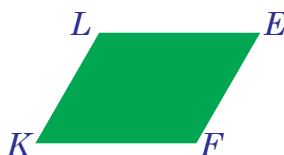
$$1406 + 1927$$

$$2041 - 807$$

250. Першого дня туристи пройшли 28 км, а наступного — у 2 рази менше. Яку відстань подолали туристи за два дні?

251. Художниця розмалювала 3 однакові вази за 2 години. Скільки ваз вона розмалює за 8 годин роботи, якщо працюватиме з такою самою продуктивністю?

252. Чи може чотирикутник мати один прямий кут? два прямі кути? три прямі кути? чотири прямі кути?



253. Яку найбільшу кількість зошитів можна купити за 5 грн, якщо один зошит коштує 30 к.?

254. У Миколки 24 гриби, а в Грицька — утричі більше. Скільки всього грибів в обох хлопчиків?

255. Виконай дії.

$$5 \text{ км} \cdot 4 = \square \square \square \square \text{ м}$$



$$15 \text{ км} : 3 = \square \square \square \text{ м}$$

$$1876 + 1124$$

$$8753 - 1003$$

256.

4040 : 10

$1005 \cdot 5$

$$6300 : 3$$

$4200 : 2$

2006 • 3

2008 • 4

257. Розташуй літери в порядку спадання чисел і прочитай слово.

C

56 324

K

25 833

H

48 025

4

63 421

A

63 124

И

36 912

258. Запиши в метрах.

23 km 200 m = m 28 km 300 m = m

41 km 500 m = m 81 km 400 m = m

259. Назви одноцифрові числа, які потрібно записати в кожній колонці таблиці.

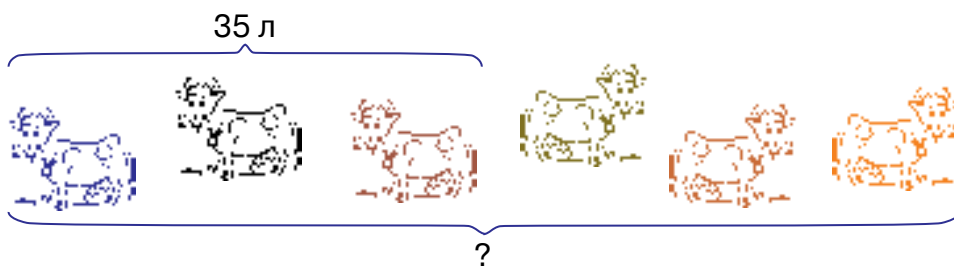
Число	Десятки тисяч	Одиниці тисяч	Сотні	Десятки	Одиниці
45 678	4	5	6	7	8
32 021					
49 103					
60 080					

260. Запиши в кілограмах.

45 т 323 кг = кг 64 т 832 кг = кг

93 т 328 кг = кг 86 т 025 кг = кг

261. Від трьох однакових корів надоїли 35 л молока. Скільки літрів молока надоять від шести таких корів?



План розв'язування

- 1) У скільки разів число 6 більше, ніж число 3?
- 2) Скільки літрів молока надоять від шести таких корів?

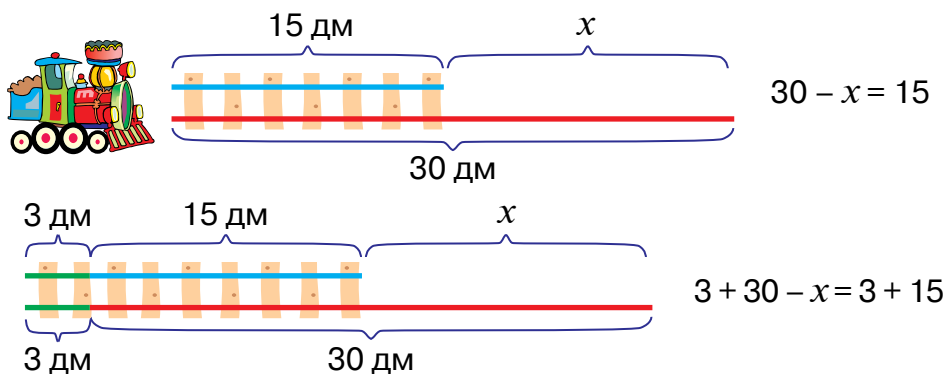
- 262.** На числовій прямій позначили числа 20 000 і 50 000, а замість інших п'яти чисел вказали літери A , B , C , D , E . Яка з цих літер відповідає числу 30 000? числу 70 000?



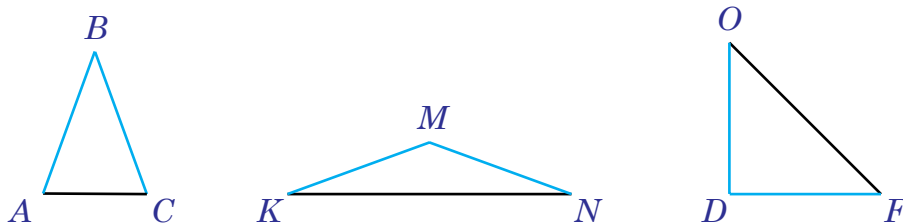
- 263.** Виконай дії письмово.

$$3418 + 1136 \quad 8261 - 3256 \quad 3891 + 2665 \quad 7586 - 469$$

- 264.** Поміркуй! Чи однаковими будуть розв'язання цих рівнянь?



- 265.** У кожного з цих трикутників дві сторони однакові за довжиною. Периметр якого трикутника найбільший?



- 266.** Із шести однакових овець за рік настригли 40 кг вовни. Скільки таких овець потрібно постригти, щоб одержати 80 кг вовни?

Маса вовни з однієї вівці	Кількість овець	Маса вовни
Однакова	6	40 кг
	?	80 кг

- 267.** Виконай дії письмово.

 $3715 + 729 \quad 6178 - 2138 \quad 3498 + 3509 \quad 9476 - 467$